

● MED IZVOZNIKI TUDI ŽIMA

# Le kakovostni izdelki na trg

»V Žimi smo začeli izvažati pred tremi leti, in sicer iz nuje, da smo prišli do deviz za uvoz reprodukcijskega materiala. Toda naši izdelki niso konkurenčni na tujih trgih, zato je težko dobiti naročila. Tega blaga je napredaj dovolj iz Kitajske in Tajvana, pa še po nižjih cenah ga ponujajo. Mi pa za te izdelke doma razen lesa nimamo kakovostnih surovin,« je pojasnil, zakaj je Žima tako rekoč prisiljena izvažati, direktor te delovne organizacije Janez Kastelic.

Uvoz pa ni rešil njihovih težav glede surovin ampak jih je samo omilil. Zato je razumljivo, da jih skrbi, kako bo v prihodnje. Pred leti so ščetine, bakreno in jekleno žico v glavnem uvažali, danes pa to seveda ni več mogoče. Zato so že pred časom pričeli sovlagati v druge tovarne, ki bi jim lahko zagotovile te surovine, vendar je vse to še premalo. Odločili so se za rekonstrukcijo pralnice, tako da bi lahko ščetine, ki grede danes še vse prevečkrat v odpad, predelali sami. Razvili so namreč tudi svojo tehnologijo za predelavo ščetin. Tako kot v preteklosti, ko so posodabljali tovarno, bodo tudi tokrat v prenovi, ki naj bi jih stala okoli 10 milijonov dinarjev, vložili lastna sredstva.

Žimne ščetke so si tudi v tujini pridobile precejšen sloves. »Izvažamo predvsem ščetke za obutev, tudi žične ščetke, dele lesne galanterije in zaboječke, v katerih se hrani pribor za čiščenje kmečevlje,« je povedal vodja komercialnega sektorja Janez Alk. »Naši največji kupci so Velika Britanija in Italija, nekaj pa prodamo tudi v Holandijo in na Bližnji vzhod.«

V lanskem letu so izvozili za 7,5 milijona deviznih dinarjev, uvozili pa le za 3,6 milijona. V letošnjem letu nameravajo na tuji trg prodati 30 odstotkov več — za 10 milijonov deviznih dinarjev, uvoziti pa samo za polovico tega zneska. Ob tem da neposredno izvažajo, pa s svojimi izdelki (raznimi strojnimi ščetkami) pomagajo tudi nadomeščati uvoz za papirno in tekstilno industrijo. V letošnjem letu bo delež izvoza v celotnem prihodu znašal okoli pet odstotkov.

V zadnjih treh letih v Žimi niso mogli uvoziti nobenega novega stroja, čeprav je njihova oprema, kot pravijo, že 70-odstotno iztrošena. To so namreč posebni stroji, ki jih v Jugoslaviji ne dela

V Žimi je 153 zaposlenih lani ustvarilo 175 milijonov dinarjev celotnega prihodka, 75 milijonov dinarjev dohodka, dohodek na delavca je znašal 520.000 dinarjev, povprečni osebni dohodek pa je bil 17.300 dinarjev, le v decembru je bil nekoliko višji — 23.800 dinarjev.

nihče. Pomagali so si tako, da so pri neki sorodni italijanski firmi napravili skice strojev, potem pa so jih dali narediti doma. Prav pred kratkim pa so od konkurenčne tovarne v Nišu, ki je kdove na kakšen način lahko uvozila štiri najodobnejše stroje za izdelavo ščetk, ne da bi jih v resnici sploh potrebovala, odkupili dva. Žima je v Sloveniji edina tovarna te vrste, v državi pa jih je še 12.

Neskladja med cenami surovin in končnih izdelkov, ki so se z zamrznitvijo cen še poglobila, so povzročila, da so morali tudi v Žimi opustiti izdelavo približno 20 izdelkov, med njimi tudi zidnih čopičev in valjev, ki so sicer na trgu zelo iskani. Zavedajo se, da s tem siromajšijo ponudbo, toda dokler bo lastna cena proizvoda višja od prodajne, ne vidijo boljšega izhoda, da bi se izognili izgubi.

DARJA JUVAN

Izdelava žičnih ščetk, ki jih Žima izvažava v Veliko Britanijo. (Foto: DARJA JUVAN)

V proizvodni program Žime sodi izdelovanje galanterijskih izdelkov (ščetk za osebno nego in gospodinjstvo), pleskarskega pribora (čopičev in valjev) in žičnih izdelkov, to je raznih žičnih strojnih ščetk. Ker pri nas ni poklicne šole, ki bi delavce izobraževala za ta opravila, jih priučujejo kar sami.



## RAZPIS

NAGRAD IN PRIZNANJ ZA DOSEŽKE PRI RAZVIJANJU IN KREPITVI SAMOUPRAVLJANJA V LETU 1984

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane podeljuje za posebne uspehe pri razvijanju in krepitvi uresničevanja samoupravljanja v praksi:

— 5 nagrad in 10 priznanj

Nagrade in priznanja podeljuje Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane vsako leto ob 27. juniju — dnevu samoupravljalcev Jugoslavije posameznikom, delovnim skupinam in organizacijam, ki so s svojim delom in zgledom v daljšem obdobju pomembno prispevali k učinkovitosti samoupravljanja v svojem in širšem okolju.

Predlog za podelitev nagrade ali priznanja mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi opis dela, zaradi katerega je predlagan, in podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo uspešnosti dela kandidata.

Kandidate za nagrade in priznanja lahko predlagajo osnovne organizacije Zveze sindikatov, občinski organi Zveze sindikatov in mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane, samoupravni organi v organizacijah združenega dela, druge družbenopolitične organizacije, družbene organizacije ali strokovna društva.

Predlog za nagrade in priznanja pošljite do 20. aprila 1984 na naslov:

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane, Kopitarjeva 2. Komisija za odlikovanje in priznanja — za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke pri razvijanju in krepitvi samoupravljanja.

Vse podrobne informacije daje tajništvo Mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljane, telefon 216-280 ali 216-255.

● SINDIKAT IN ZAKON O RAZŠIRJENI REPRODUKCIJI IN MINULEM DELU

# Ne gre za formalno pravno usmeritev

(Nadaljevanje s 1. strani)

vrednosti, kar je pomembno za proces odločanja; — na področju urejanja odnosov in pravic gospodarjenja z minulim delom in iz tega izviraajočih pravic do dela OD iz minulega dela; — na področju dograjevanja sistema obveščanja o doseženih rezultatih dela in doseganju pričakovanih rezultatov investicijskih vlaganj.

Poleg teh pa je treba razvijati tudi vse druge aktivnosti, ki so potrebne za kvalitetno usklajevanje aktov in uveljavitev zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu. V razpravi je bilo poudarjeno, da celotne vsebine in duha zakona ne bomo uveljavili čez noč, ker je to proces, ki ga bo v nadaljevanju sindikat bogatil s svojo dejavnostjo.

Pomembno področje uveljavljanja sindikata v tem obdobju, še posebej glede na stabilizacijska prizadevanja, je iskanje možnosti in dajanje pobud za združevanje investicijskih sredstev temeljnih organizacij v okviru DO in zunan njih. V ta namen bodo s svojim prizadevanjem v okviru samoupravnih or-

● IZ VOLILNE SEJE OBČINSKEGA SINDIKATA

# Izvoljeno novo vodstvo

Izvoljeno vodstvo občinskega sindikalnega sveta Predkandidacijski in kandidacijski postopki za volitve najbližjih vodstev družbenopolitičnih organizacij in organov v naši občini gredo h koncu. Tako so se delegati občinskega sindikalnega sveta sestali na volilni seji, ki je bila v ponedeljek, 27. februarja, v veliki sejni sobi občinske skupščine. Po sprejemu poslovnika o delu volilne seje ter izvolitvi njenih organov je stekla razprava o uresničevanju zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu. Le-ta je določil rok 31. 12. 1983. leta kot rok, do katerega morajo delavci v tozidih, delovnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih uskladiti samoupravne splošne akte, s katerimi se urejajo investicijske naložbe, in akte, ki urejajo uveljavljanje pravic delavcev do minulega dela kot dela osebnega dohodka.

V samoupravnih sporazumih o združevanju delavcev v tozid je treba določiti, kako je urejeno odločanje o sredstvih za investicijske naložbe glede na razporejanje dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke ter kakšne pravice, obveznosti in odgovornosti izhajajo iz tega. V statutih tozidov bo treba opredeliti postopke in pobudnike za sprejem investicijske naložbe, kdo oceni družbenoekonomsko upravičenost investicijskega vlaganja in odgovornost za izdelavo strokovne podlage in morebitne odgovornosti drugih.

Tako kot se z novim zakonom morajo uskladiti samoupravni splošni akti tozidov, se morajo uskladiti tudi akti delovnih organizacij s poudarkom na koncentraciji pri združevanju dela in sredstev ter medsebojnem usklajevanju planov temeljnih organizacij in usklajenosti investicijskih odločitev s temelji plana.

Zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu določa tudi usklajevanja v okviru sozdov.

Delegati občinskega sindikalnega sveta so obravnavali in

menski sklad ter v stanovanjski sklad.

Na seji so bile sprejete tudi spremembe in dopolnitve statutarnega sklepa občinske organizacije ZS in poslovnika o notranji organizaciji in načinu delovanja občinskega sveta.

Statutarni sklep določa dve dodatni nalogi občinskega sveta in bolj natančno opredeljuje funkcijo letne in volilne seje občinskega sveta. S poslovnikom o notranji organizaciji in načinu delovanja občinskega sveta je dodatno opredeljeno, koga se vse vabi na seje občinskega sindikalnega sveta, dodatno pa so opredeljene tudi naloge in funkcije podpredsednika občinskega sveta. Poleg štirih komisij, ki že delujejo pri občinskem sindikatu (za obveščanje in politično propagando, za športno rekreacijo in oddih, za kulturno dejavnost ter za denarne pomoči OO ZS in za prehrano delavcev), sta bili ustanovljeni še dve dodatni komisiji, in sicer komisija za inven-

tiono dejavnost in komisija za mednarodno dejavnost.

Zaradi neaktivnosti, predvsem drugih delovnih dolžnosti, preselitve v drugo občino in podobno, je bilo razrešenih več članov občinskega sveta ZS in njegovega predsedstva. Namesto razrešenih članov so bili izvoljeni nadomestni člani.

Na koncu seje so bili potrjeni možni kandidati za nadomestne člane mestnega sveta ZS Ljubljana in njegovega predsedstva.

CVETO PAVLIN



Martin Pograjc

Marija Fedran

Marija Lukežič

Ivan Lukman

Delegati so potrdili tudi predlog za nosilce vodilnih funkcij v občinskem svetu ZS, ki so dobili vso podporo že v predkandidacijskih in kandidacijskih postopkih v osnovnih organizacijah ZS.

Tako je bil za predsednika občinskega sveta ZS ponovno izvoljen Martin Pograjc, podpredsednica je v novem mandatu Marija Fedran, za sekretarja pa sta bila izvoljena Ivan Lukman in Marija Lukežič.

V aktih bo treba opredeliti tudi odvisnost sredstev za osebne dohodek na podlagi minulega dela od doseženega povečanja dohodka tozida na podlagi razporejanja investicijskih sredstev, razporejanje ustvarjenega čistega dohodka in izločanje investicijskih sredstev v odvisnosti od višine le-teh, določiti amortizacijske stopnje itd.

Po zakonu o razširjeni reprodukciji in minulem delu mora biti investicijska odločitev skladna s temelji plana tozida, v katerem morajo biti predvidena sredstva za investicijsko odločitev.

sprejeli zaključni račun občinskega sveta ZS za preteklo leto. Občinski sindikat združuje 184 osnovnih organizacij sindikata, v katerih je 29.344 članov. Članarina je v lanskem letu znašala 38.247.138,45 dinarja. Od te vsote je bilo za delovanje občinskega sindikata namenjeno 9.531.595,25 dinarja, ostalo pa za delovanje OO ZS, mestnega in republiškega sveta ZS Slovenije. Odhodki so bili za tretjino manjši od načrtovanih, tako da je znašal ostanek nekaj več kot 3 milijone dinarjev. Le-ta je bil razporejen v poslovni in večna-

tiono dejavnost in komisija za mednarodno dejavnost.

Zaradi neaktivnosti, predvsem drugih delovnih dolžnosti, preselitve v drugo občino in podobno, je bilo razrešenih več članov občinskega sveta ZS in njegovega predsedstva. Namesto razrešenih članov so bili izvoljeni nadomestni člani.

Na koncu seje so bili potrjeni možni kandidati za nadomestne člane mestnega sveta ZS Ljubljana in njegovega predsedstva.

CVETO PAVLIN

ganov dajali prednost tistim investicijskim odločitvam, ki bodo omogočale združevanje investicijskih sredstev.

Tako v uvodu kot v razpravi je bilo poudarjeno, da bodo osnovne organizacije ZS še posebej pozorne do predlaganih sprememb in dopolnitev sporazumov o ugotavljanju in razporejanju dohodka, čistega dohodka in OD. Predvsem bodo zahtevali od predlagateljev, da bodo osnove in merila za ugotavljanje OD in minulega dela odsev dejavnosti TOZD oziroma DO, da je strokovna podlaga lahko pripomoček za preverjanje skladnosti ponujenih rešitev z zakonom, da pa je potrebno pred vsakim prenašanjem tujih rešitev v svojo temeljno organizacijo le-te na praktičnih primerih tudi preizkusiti, preden jih delavci sprejmejo.

Osnove in merila za delitev OD iz minulega dela morajo biti odsev dela in ciljev, ki jih TOZD z gospodarjenjem z minulim delom želi doseči.

Na osnovi razprave in uvoda je občinski sindikalni svet na svoji

volilni seji sprejel naslednja stališča in sklepe:

1. Uveljavljanje določil Zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu je dolgoročno in zelo pomembna naloga vseh OOZS kot političnih nosilcev akcije v OZD. V ta namen je potrebno, da osnovne organizacije ZS dajo pobudo ustreznemu samoupravnemu organu, kolikor to že ni opravljeno, da sprejme program usklajevanja samoupravnih splošnih aktov z določili zakona. Ob tem je treba upoštevati, da je področje minulega dela potrebno uskladiti najkasneje do 1. 7. 1984.
2. Občinski svet ZS predlaga OOZS, da ob obravnavi predloga sistema uveljavljanja osebnega dohodka na podlagi minulega dela uporabljajo strokovno podlago tudi kot pripomoček za preverjanje skladnosti predlagane rešitve z določili zakona in družbenimi usmeritvami. Pri konkretnih rešitvah je potrebno upoštevati višino doslej uveljavljenih nadomestil in določiti rok, v katerem bo možno v praksi preveriti delovanje sistema.
3. Občinski svet ZS predlaga OOZS, da zagotovijo sprejem takega sistema uveljavljanja

osebnega dohodka iz naslova minulega dela, ki bo enostaven, tako da bo razumljiv delavcem in bo stimulativen vplival na prizadevanje za boljše gospodarjenje z rezultati minulega dela.

4. Občinski sindikalni svet in OOZS bodo pobudniki in udeleženci aktivnosti v zvezi s spodbujanjem akcij za združevanje investicijskih sredstev TOZD v okviru delovnih organizacij in zunaj njih.

Ob tem bodo OOZS tvorno sodelovale pri nastajanju samoupravnih sporazumov o združevanju investicijskih sredstev na trajnejših osnovah in tam, kjer takih sporazumov ni, predlagale, da se sklenejo.

S svojo aktivnostjo bodo zagotovile obveščanje delavcev o vseh fazah sprejemanja odločitev o združevanju investicijskih sredstev in pred sprejemom sporazumov aktivno vodile predhodne obravnave.

Občinski sindikalni svet meni, da bodo ta stališča in sklepi spodbudili delo pri usklajevanju samoupravnih aktov z zakonom o razširjeni reprodukciji in prispevali k hitrejšemu uveljavljanju zakona v praksi.

ANTON DRNOVŠEK